

РЕШЕНИЕ

№ 37535

гр. София, 13.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 57 състав, в
публично заседание на 28.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Людмила Коева

при участието на секретаря Елена Георгиева, като разглежда дело номер **9341** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10, ал.6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/.
Образувано е по жалба, подадена от Н. А. М. А. Х., [ЕГН], гражданка на Х. Кралство Й., с разрешение за постоянно пребиваване, чрез адв.Д. Т., против Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/2900/12.08.2025 г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ – С., с която е отказано отпускане на месечни помощи по чл. 7 ЗСПД за дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по декларация вх.№ЗСПД/Д-С-СК/2900/01.08.2025 г.

В жалбата е изложено становище за незаконосъобразност на оспорената заповед поради противоречието ѝ с материалния закон. Поддържа се, че по силата на ЗУБ чужденците с предоставен статут на бежанец имат правата и задълженията на български гражданин, а в изключенията в същия член не фигурира правото за получаване на семейни помощи. Твърди се, че основанието за отказ – чл. 3, т. 5 ЗСПД противоречи на нормите на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13.12.2011 г., които са с директен ефект по отношение на Република България, като държавата е обвързана по отношение на резултата, който следва да бъде постигнат. Иска се отмяна на процесната заповед.

В съдебно заседание жалбоподателката е представлявана от адв. Т., който поддържа жалбата и моли за отмяна на акта по аргументи, изложени в жалбата.

Ответникът – Директор на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., не се явява и не се представлява.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Н. А. М. А. Х., [ЕГН], гражданка на Х. Кралство Й., с разрешение за постоянно пребиваване №701199034/28.01.2022 г., е подала заявление – декларация № ЗСПД /Д-С-СК/2900/01.08.2025 г. за отпускане на месечни помощ по чл. 7 ЗСПД за дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, за двете си деца - Садил Х. А. – Р. М., [ЕГН] и С. Х. М. с [ЕГН], и двете с предоставен хуманитарен статут, с гражданство Х. Кралство Й..

Въз основа на така подаденото заявление е издадена процесната Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/2900/12.08.2025 г., с която се отказва предоставянето на месечна помощ по съображения, че не е изпълнено условието на чл.7, ал.1 и чл. 3, т.3 и т. 5 ЗСПД, тъй като Х. А. – Р. М. и С. Х. М. не са български граждани, а няма сключен международен договор със Х. Кралство Й., по който Република България е страна.

Заповедта е получена лично от жалбоподателката на 20.08.2025 г., видно от поставения от нея подпис на заповедта.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в срок, от лице с правен интерес и срещу подлежащ на обжалване акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган, съобразно изискуемите от закона форма, при спазване на административнопроизводствените правила.

Спорът по същество е относно материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона.

Отказът за отпускане на помощта по чл. 8д от ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган в рамките на предоставените му правомощия, съобразно изискуемите от закона форма и съдържание, при спазване на административнопроизводствените правила.

Спорът по същество е относно материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона.

Отказът за отпускане на помощта по чл. 7 от ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Между страните не е спорно, че такъв международен договор между Република България и Х. Кралство Й. няма подписан. Не е спорно и че жалбоподателката притежава разрешение за постоянно пребиваване, а децата са с предоставен бежански статут. Спорът е правен и се изразява в това има ли право жалбоподателката на социални помощи по реда на ЗСПД. Категоричен отговор на този въпрос ЗСПД не дава. Действително, по отношение на чужденците, разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД предвижда единствено, че семейни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждащи децата си в страната чужди граждани на реципрочна основа или ако е предвидено в друг закон или международен договор. Тоест, ЗСПД не предвижда изрично дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на лицата -

чужди граждани, на които е предоставена международна закрила. В същото време обаче, съгласно чл. 32, ал. 2, т.1 от Закона за убежището и бежанците, чужденците, с предоставен статут на бежанец имат всички права и задължения на българските граждани с изключение на правото да участват в избори за държавни и местни органи, национални и местни референдуми, да участват в създаването и да членува в политически партии, да заемат длъжности, за които със закон се изисква българско гражданство, да бъдат военнослужещи, както и други ограничения, изрично предвидени със закон. ЗСПД не съдържа ограничения в правата на достъп за лицата с бежански статут до социалната система, в частност до регламентирания в него семейни помощи. Отсъствието на специална уредба по отношение на получилите бежански статут в ЗСПД следва да се разглежда като липса на ограничение в правата на тези лица по смисъла на чл. 32, ал.1, т.4 ЗУБ и те следва да се третират като български граждани.

На следващо място, на плоскостта на приложимото общностно законодателство, съдът отчита, че съгласно чл. 28, параграф 1 от Директива 2004/83/ЕО, държавите - членки следва да полагат грижи получилите статут на бежанец да получават в държавата-членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава-членка.

При тълкуването на чл. 3, т. 5 от ЗСПД следва да се съобрази и ДИРЕКТИВА 2011/95/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила. В чл.29 Директивата предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила, се определят от националното право, но съгласно параграф 2 от разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. Няма съмнение, че предоставянето на семейните помощи за деца следва да се разглежда именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход, както е посочено и в т. 45 от преамбюла на Директива 2011/95/ЕС.

Въз основа на анализа на цитираните разпоредби се налага извод за незаконосъобразност на оспорената заповед. Същата следва да бъде отменена, а преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне по заявлението-декларация, при съобразяване на дадените в настоящото решение указания.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 57 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалбата на Н. А. М. А. Х., [ЕГН], гражданка на Х. Кралство Й., с разрешение за постоянно пребиваване в Република България, Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/2900/12.08.2025 г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ – С., с която е отказано отпускане на месечна помощ за отглеждане на дете – декларация вх.№ ЗСПД/Д-С- СК/2900/01.08.2025 г., с която ѝ е отказано отпускане на месечна помощ за двете ѝ малолетни деца

ВРЪЩА преписката на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона.

Решението не подлежи на обжалване на основание чл. 10, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца.

